

missione de futuro suo matrimonio consensisset, metu etiam gravi compelli posset, ut militem in virum exciperet, quia metus quilibet non irritat matrimonium, ubi iuste incutitur: quod aperte Pontifex insinuat in eo textu, dum pro ratione tradit, neptem nunquam praefitissim confensum, & ideo invitam cogi posse inficiatur. Vide Sanch. lib. 4. disp. 13. per tot. Guttier. cap. 76. num. 16. Basil. Ponc. lib. 4. cap. 19. num. 7. Debet tamen verus intervenire consensus, ut matrimonium sit. Sanch. lib. 2. disp. 27. num. 3. Basil. Ponc. lib. 2. cap. 3. num. 8. Hæc pro intellectu capit. De neptis, 31. quest. 2. intertexuisse sufficiat, ut utilitas aliquid legenti exhibeat; ac enim utile dulci permisceri contingat.

Ibi: *Quas Rex ipse præclarè gessit.*

23 Sanctius Princeps quidem nulli secundus in re militari, qui Saracenorū tunc temporis Aragoniā dominantium acerrimus expugnator predicator, suos ex montanis in campis etiā adversis hostes eduxit, ac singulari virtute oppida non pauca debellavit: sed apud Oscam munitissimum Maurorum praesidium lagittæ istu ex mœnibus percussus interiit anno 1094. aut sicut alii placet 1095. Vide Annal. Aragon. sup. à cap. 19. ad 31. Marian. tom. I. lib. 10. cap. 2. Histor. Pontif. ubi sup.

Ibi: *Qua de re consultus postea Summus Ecclesia Praeful.*

24 Urbanus II. Pontifex centesimus sexagesimus quintus Victori III. suffectus est anno 1088. ut plerique volunt, Pontificatumque egregie gessit ad annum 1099. quo è vita migravit. Consule Spondan. in Epitom. Annal. Baron. tom. 2. anno 1088. Bullar. novissimum tom. I. Histor. Pontif. tom. I. lib. 5. cap. 15. Platin. in vītis Pontif. Marian. tom. I. Hist. Hisp. lib. 10. cap. 6. qui, ut D. Covar. hic, Urbani Pontificatus initium adiicitibit anno 1087. Unde constat sub idem tempus Urbanum Ecclesie, Sanctum Aragoniæ gubernaculum exercuisse per quinquennium, aut sexennium: sed Rex iste multò antequam Urbanus ad summæ dignitatis fastigium evehetur, patri succederat, et si de tempore inter Chronographos non conveniat. Vide Histor. Pontif. d. lib. 5. cap. ult. vers. Don Ramiro primo, Annal. Aragon. d. cap. 19. Marian. d. cap. 7. qui Rex interfactus est anno 1094. vel 1095. ut nuper afferuimus, ipso Pontifice superstite, qui Petri Cathedram tribus mensibus & diebus aliquot supra undecim annos moderatus est. Ejus decreta in Pontificiis Archivis desiderantur. Spondan. sup. tom. 2. anno 1099. quapropter in novissimo Bullario una duntaxat ipsius constitutio legitur.

Ibi: *Sanctio Regi respondit non esse cogendam.*

Vide suprà, num. 22.

Ibi: *Qua ratione Pontificia responsio.*

Jam in novissimis Decreti codicibus post emendationem Gregorii XIII. etiam vitium istud sub-

latum est; nam in epigraphe dicti capit. De neptis, 3. q. 2. sic legitur: *Item Urbanus II. Sanctio Regi Aragonum*, ut dictum est n. 13.

Ibi: *Siquidem Hormisda Pontifex Summus.*

Hormisda Pontifex quinquagesimus quartus in locum Symmachi fuit subrogatus anno 517. Spondan. sup. tom. I. anno 517. Histor. Pontif. tom. I. lib. 3. cap. 5. Marian. tom. I. lib. 5. cap. 7. Bullar. novissimum tom. I. Chronographia Conciliorum pag. 29. à quo ad Sanctum Regem plusquam quingenti anni præterierunt.

S U M M A R I U M.

- 1 Textus in cap. Julianus, II. q. 3. unde sumptus est.
- 2 Apostata unde dictus.
- 3 Varia verbis hujus acceptio.
- 4 Apostasie definitio.
- 5 De apostasia à statu Religioso & sacris Ordinibus, & de panis in apostatas, remissive.
- 6 Julianus Imperator multis de causis apostata cognominatur.
- 7 De Juliano quædam adversus Fidem Catholicam patrata narrantur.
- 8 Julianus acerba admodum in Christianos persecutio.
- 9 A quo Julianus impietatem didicerit.
- 10 Julianus Clericus ac Monachus est effectus, ut Constantium Imperatorem falleret.
- 11 Fidem Catholicam deseruerat ante obitum Constantii Imperatoris, sed præ formidine simulabat.
- 12 Ad ignominiam Christum Galileum vocabat.
- 13 Christiani per contumeliam Galilei dicebantur ab Ethnicis, & quare, num. 19. cum seqq.
- 14 Julianus de labore Sanctæ Crucis signum sustulit, cuius loco idolorum effigies collacavit.
- 15 Julianus quando, quomodo, & a quo percussus occubuerit.
- 16 Quandiu imperaverit.
- 17 Quibus virtutibus & vitiis præditus, aut deturatus.
- 18 Moriens in Christum, ac in falsos Deos plura jactavit.
- 19 De heresi Galilæorum apud Hebreos.
- 20 Catholici subjiciuntur Principibus suis juxta legem Evangelicam.
- 21 Quare Apostoli ac Christiani omnes Galilei nuncuparentur.
- 22 Christus unde Galileus appellaretur.
- 23 An fuerit Judæus, vel Galileus, & numer. 24.
- 25 Sub Juliano Imperatore Christiani militarunt.
- 26 Julianus maximè studuit, ut Christianos, præsertim milites, ad idolatriam induceret.
- 27 Error est afferere, Christianis bellum interdicere.
- 28 Ad bellum iustum que simul desiderentur.
- 29 Christianis licet militare sub Principe infidelis, etiam contra Catholicos, si illius imperio subjecti sint, & bellum iustum non sit.

- 30 An captivi apud infideles possint contra Christianos dimicare.
- 31 Christiani nequeunt præliari etiam ob metum mortis pro suis Principibus infidelibus, cum bellum geritur odio Fidei, aut aliis est in justum.
- 32 Utrum Christianis non subditis fas sit dimicare pro infidelibus, & num. seqq.
- 33 Principium mandatis parendum est, licet subditis de justitia non conset.
- 34 Num licet Principis Christiani vocare in auxilium infideles ad bellum contra Catholicos, vel paganos, & num. seqq.
- 35 Christiani etiam ante Constantinum Magnum sub Ethnici Imperatoribus militarunt.
- 36 De miraculo quod Christianorum militum precebus in auxilium exercitus Romanorum impetratum est.
- 37 Cuius legionis erant milites, qui oratione id miraculum meruerunt.
- 38 Melitina legio ex tunc Fulminatrix caput vocatari. Fuit & altera eiusdem nominis legio.
- 39 Bellum Marcommanicum unde sic dictum.
- 40 De martyrio militum legionis Thebae.
- 41 Thebae Legio unde venerit, & obiter de origine legionum Romanarum.
- 42 De decimationis exercitus pena apud Romanos.
- 43 Quare hujusmodi pena inducta.
- 44 De pena vigesimalis, & centesimalis exercitus.
- 45 Decimationis exempla recensentur.

De Interpretatione capit. Julianus
94. II. quest. 3.

C A P U T XII.

- I Sériem capit. Julianus 94. II. q. 3. apud D. Ambrosium non inveniri, sed ejus textus sententiam deductam esse ex D. Augustino relato in cap. Imperatores, §. Julianus, ead. q. observat sequutus Domin. Covar. hic, August. Barbosa in collect. ad Decret. d. cap. Julianus, in princip. & in emendatis Codicibus inserta est glossa parva, quae eidem afflentis ait, fortasse dictum caput Julianus (cui illa proxima est) desumptum esse ex dicto §. Julianus, quo sententia eadem, et si diversi verbis, exprimitur. Verum si utriusque textus verba ad amissim conferantur, apparebit minimè sub dicto §. Julianus, comprehendi quod in cap. Julianus, deciditur, nisi sub illa generalitate, quod Christiani milites non obsequentur Juliano, quoties ejus præcepta Divinis operi continebat: & hoc in idolorum cultu D. Augustinus exemplificat, & de bello in Catholicos recusando nullum adiicit verbum, neque hoc ex mente hujus Sancti Doctoris necessariò inferatur, sed per consequeniam, supposito quod Christianis est nefas sub infidelis Principe adversus ejusdem sacræ Religionis professores dimicare: quod quidem in d. cap. Julianus, aperte ex D. Ambrosio traditur, & quatenus verum sit, ex dicendis infra, num. 29. contabit. Licet autem D. Covarruv. cui fides proculdubio adhiberi debet, testetur se non invenisse verba dicti capit. Julianus, apud D. Ambrosium, forte aut non opera omnia Sancti Patris ad ipsius manus pervenientes. D. de Faria Nova Addit. ad Covar. Tom. II.

Ad Psalm. 124. vers. Quia non derelinquet Dominus, &c. Idem observat Barbosa ubi proxime.

Ibi: Julianum Cesarem dictum fuisse Apostamat.

Apostata dicitur quasi retro stans, aut retrocedens. Farinac. in praxi crimin. tract. de heresi, quæ. 183. num. 4. Ricciul. sup. lib. 6. cap. 1. n. 1. Navar. cons. 15. n. 1. de Regularib. Decian. tract. crimin. lib. 5. cap. 70. num. 2. Fr. Eman. question. regular. tit. I. q. 30. art. 1. Barbola in collectan. ad cap. 1. n. 6. de apost. Nebris. verb. Apostata.

Quod verbum generaliter sumptum significat receplum à militia, statu, aut instituto, quod aliquis publicè profetus est. Farinac. n. 2. Azor. Institut. moral. part. I. lib. 8. cap. 21. in princip. Lexic. Calvin: verb. Apostata. In Jure autem accipit pro eo, qui Fidem Catholicam, quam per facrum regenerationis lavacrum amplexus est, deſerit, vel statum Religionis, aut Ordinis Sacri, cui se mancipaverat, abdicat: sed & qui ex contemptu Divina, sive superiorum Prælatorum præcepta transgreditur, apostasie reus censetur: unde triplicem hujus sceleris speciem constituant Glossa verb. Apostata, in cap. 1. de apostat. & ibi Barbola in collectan. num. 5. Ricciul. d. lib. 6. cap. 1. num. 2. Decian. sup. cap. 71. n. 1. Menoch. n. 2. Farin. n. 5. Marscard. de probat. tom. I. concl. 112. num. 20. Sed stricte ac propriè ille tantum apostata vocatur, qui Fidem Catholicam abnegat. Farinac. num. 5. & 14. Lexic. Calvin. sup.

Secundum quæ Apostasia nihil aliud est, nisi temerarius recepluſ à statu Fidei, vel obedientie, vel Religionis, seu Ordinis Sacri, quem aliquis se teneri profetus est. Farinac. num. 3. Decian. sup. cap. 70. n. 3. Menoch. n. 1. Clar. in praxi, §. fin. q. 78. num. 4. De Apostata à fide mentio fit in cap. Non potest 2. q. 3. cap. Beatus 3. q. 4. l. 1. cum seqq. C. de apostat. l. 5. tit. 25. p. 7. de eaque fusè differt Farinac. d. quest. 183. §. 2. à num. 13. Sanch. in Decalog. lib. 2. cap. 7. Ricciul. sup. lib. 8. Decian. cap. 71. & 72. Menoch. d. c. 546. à num. 3. aliquip plurimi apud Barbol. in collectan. ad rubric. de apostat. in Decretal. In quo differat Apostata

ab heretico, afferimus supra, lib. 3. cap. 1. n. 17. tradidere Farinac. n. 13. & 16. Decian. cap. 71. num. 5. Clar. ubi proximè. Mafcard. num. 26. cum seqq. Ricciul. lib. 5. cap. 1. num. 14. & d. lib. 6. cap. 4. num. 1. Gutier. de delict. quæst. 32. num. 2. Azor. sup. vers. Tertiò queritur.

5 De apostasia Religiosi, vel Ordinis sacri agitur in cap. 1. & per tot. de apostat. c. 1. de empor. ordinat. c. 2. ne cleric. vel monach. in 6. cap. Ananias. 17. q. 1. l. 29. tit. 7. p. 1. de qua copiose Farinac. sup. §. 6. cum seqq. Decian. cap. 71. Sanch. c. 8. Ricciul. d. concl. 112. a prime. Menoch. d. cap. 546. omisiss pluribus, quos cumulat Barbosa in d. rubric. verl. ult. De apostasia inobedientia in cap. 2. cap. Illud 5. de majorit. & obedient. cap. Alieni 4. quæst. 3. disseruntque Farinac. §. 5. Decian. cap. 71. num. 2. Menoch. a. num. 24. Apostata quoque latè usurpatum pro eo, qui qualeque crimen admittit, per quod à Deo amissâ gratia deviat, juxta illud Ecclesiast. cap. 10. scriptum: *Initium superbie hominis est apostatare à Deo.* Et tenet D. Thom. 2. 2. quæst. 12. art. 7. ex quo id adnotant Menoch. num. 24. Mafcard. num. 12. Farinac. d. quæst. 183. num. 5. Singulis apostatis propriæ sunt penæ iure stabilitæ, quas recentent nuper allegati DD.

6 His de apostasia generaliter cognitis, liquebit fatis, optimo quidem iure turpissimum apostatae cognomen impio Juliano Imperatori impositum fuisse, qui sacra baptismatis ablutione inundatus, Diaconatus Ordine initiatus, ac monachali professione insignitus à Fide Catholica, statu religioso, Ordinibus, & obedientia Romane Ecclesiæ debita exercitabilitate recepsit, ut ex plurimis Authoribus referunt Baron. Annal. Ecclesiastic. tom. 3. & 4. anno 345. num. 3. & anno 361. cum duob. seqq. Spondan. in Epitome, in eisdem locis, tom. 1. Carrill. Aug. Barbosa in collectan. ad d. cap. Julianus. num. 2. & in Julian. Petr. Mexia in vit. Imperat. Menoch. sup. n. 5. ex Anton. Sabelllico, Joan. Bapt. Egnat. Nicephor. ac Theodoret. Marian. Hist. Hispan. tom. 1. lib. 4. cap. 18. Histor. Pontific. tom. 1. lib. 2. cap. 4. ad fin. Jacob. de Bie de imagin. & aur. numisnat. Imperator. tab. 55. vers. Flavius Julianus. Carrill. Annal. ann. 361.

7 Ex quibus observandum est, Julianum, Liborio Pontifice, sub fine anni 361. suæ atatis trigeminum primum agentem à Constantio antecepsore, inter quos sanguinis vinculum intercedebat, hæredem institutum ad Imperii fastigium ascendisse, quo tempore se Christianæ Religioni addictum simulabat, quam animo jam perfide deserverat, ne Constantio penitus displiceret, qui se Christianum profitebatur, et si Arrianis erroribus contaminatus esse; Cujus enim gratiam auctorari Julianus studebat, quem fatis aversum sibi merebatur. Postquam autem, Constantio extincto, gubernaculum apprehendit, sese palam idolatriæ tradidit: & licet conscientia libertatem indulserit, Christianam tamen Religionem odio prosequeretur interno, quam non aperta tyrannde, ut alii, edictis adversus Fidei Catholicae professores propositis, delere ac extirpare contendit, sed diabolici machinationibus vixit Christianos nimium compressit, leges iniquas ferens quibus Catholicæ Magistratibus, aliique publicis honoribus arcebantur, necnon à munere docendi in Academiis, (studere vero non vetabantur, prout contra alios tenet Spondan. anno 362. num. 57.) Judicem adire pro injuriis sibi illatis non concedebatur eisdem. Bona namque pluribus Julianus abstulit praetextu quodam quæsito, & in tantum impietatis devenit, ut Evangelicam doctrinam

pro ratione hujusmodi decretorum redderet odiosam, aiens Christianos paupertati addicatos esse oportere, & injurias condonare juxta legem Christi, ideoque reste propriis facultatibus ipsioliari, atque injuriarum actione carere, de quibus Card. Baron. sup. Spondan. anno 361. à num. 12. & anno 362. à princip. maximè n. 51. & 56. cum seqq. Carrill. anno 362. Theat. vita hum. tom. 1. verb. Astutia. vers. Julianus, & tom. 4. verb. Impietas, vers. Julianus. Petr. Mexia, Ammian. & alii laudati nuper numero precedenti.

Unde apparet, non minus acerbam, & periculosem hujusmodi persequitionem esse censendam alius, quas Ecclesia pertulit, licet non sic cruenta videatur, ut observat Cardin. Baron. tom. 4. anno 361. in fin. & anno 362. vers. Large satis, eamque cum ceteris enumerat D. August. lib. 18. de civit. Dei, cap. 52. quandoquidem potius expedire Christianis brevi interire cruciati, quam diu immaniter vexari, honoribus, munieribus, substantiæ desitutis, l. 5. tit. 25. p. 7. ibi: *Cala vida deshonrrada le sera peior que muerte, no pudiendo usar de los honores, e de las ganancias que ve usar comunamente a los otros.* Tunc enim mors solatium foret, & vita supplicium, l. Quæquis 5. §. 1. C. ad leg. Jul. Majestat. Imò aliqui sub Juliano usque ad internecionem passi sunt, ut videre licet apud Baron. anno 362. & Spondan. in Epitome, qui abunde Juliani impietatem demonstrant, tradentes inter alia ejus facinora, sese sacrificiorum sanguine abluisse, ut quod posset, facri Baptismatis, quod suscepserat, abstersione delerat. Inde, ut assertum est sup. n. 6. Julianus Apostata maximè à Christianis vulgo nuncupatus: sic preter D. Covar. obseruant Menoch. Marian. Petr. Mexia, Histor. Pontific. ubi sup. Aug. Barbosa in collectan. ad d. cap. Julianus. num. 2. & in rubric. C. de apostat. Calepin. & Lexic. Calvin. verb. Apostata, & alii quos dedimus suprà, n. 6. Idemque præmisimus num. 7.

Ibi : Sed & impius hic Julianus.

12 Hinc patet, Julianus inobedientiae apostasiam deterimè admisisse, secundum tradita suprà n. 3. qui non solum divinam legem contemptui habuit, cui se per Baptisma subjecerat, sed & summum Legislatorem Christum Dominum aspernatus est, quem ad ignominiam Galilæam vocabat. Spondan. anno 361. ad fin. Menoch. de arbitrar. cau. 546. n. 5. Petr. Mexia sup. Maldon. in Evang. Matth. cap. 26. vers. Et accessit ad eum una ancilla, Sylveira tom. 5. in Evang. lib. 8. §. 5. quæst. 2. num. 16. Carrill. anno 362. Theat. vita hum. verb. Ambitio, vers. Julianus.

Ibi : Demum ariolorum consuetudine adductus.

Lapsus Juliani Libanio in primis tribuitur, qui imperante, ac ignaro Constantio, eum Philosophia simul ac impietate perfidus imbuivit. Spondan. tom. 2. anno 362. num. 2. Marian. Petr. Mex. & cum eis adducti suprà, num. 6. Sed & alios magistros similes magiae, ac idololatriæ detinens Julianus habuit. Card. Baron. tom. 3. anno 345. num. 8. plerosque Sophistas, adepto imperio, ex cunctis regionibus alicivit. Spondan. anno 362. à num. 2.

Ibi : Deinde à Maximo Philoso-pho.

De quo Card. Baron. ubi proximè, & sepe ali- bi, praefertim tom. 4. anno 362. Spondan. dict. anno 362. num. 1.

Ibi : Qua ratione in gravium rerum suspicionem.

Constantius Imperator Julianum valde suspe- ctitum habuit, quanquam eum Cæsarem, Imperiique consortem constituerit post Galli necem, qui Juliani fuit frater, & uterque Constantio

nepos

nepos ex fratre. Hanc suspicionem ut aboleret Julianus, seque infontem ostenderet, primo Clericorum numero adscriptus est, deinde abraso capite, monasticum institutum professus est. Card. Baron. tom. 3. anno 345. num. 3. 4. & 9. & ibi Spondan. Cyril. Alexand. in prolog. lib. contra Julian. epist. ad Theodos. Hist. Pontif. tom. 1. lib. 2. cap. 4. fol. 39. & 40. Petr. Greg. Syntagmat. jur. lib. 16. cap. 1. n. 29.

Ibi : Donec adhuc superstite Con-stantio.

11 Jam diu ante obitum Imperatoris Constantii Julianus à Fide Catholica defecratus, sed præ formidine patrui celabat apostasiam, usquendum in Imperium successit, ex quo venenatum detegens animum, publice idolis sacrilegum cultum reddit. Card. Baron. tom. 4. anno 361. in princip. Spondan. in Epit. anno 362. num. 1. Petr. Mex. in Julian. & alii quos dedimus sup. n. 6. Idemque præmisimus num. 7.

Ibi : Sed & impius hic Julianus.

12 Hinc patet, Julianus inobedientiae apostasiam deterimè admisisse, secundum tradita suprà n. 3. qui non solum divinam legem contemptui habuit, cui se per Baptisma subjecerat, sed & summum Legislatorem Christum Dominum aspernatus est, quem ad ignominiam Galilæam vocabat. Spondan. anno 361. ad fin. Menoch. de arbitrar. cau. 546. n. 5. Petr. Mexia sup. Maldon. in Evang. Matth. cap. 26. vers. Et accessit ad eum una ancilla, Sylveira tom. 5. in Evang. lib. 8. §. 5. quæst. 2. num. 16. Carrill. anno 362. Theat. vita hum. verb. Ambitio, vers. Julianus.

Ibi : Et Christianos omnes ex con-stituto.

13 Fidei Christianæ professores per contumeliam Galilæos Julianus appellabat. Spondan. anno 362. n. 56. Maldonat. Sylveira, Carrill. Petr. Mexia, & alii dati sup. num. 6. Imò lege lata constituit, ut ita communiter ab omnibus dicterentur, Card. Baron. tom. 4. anno 362. vers. Quod autem. Scire autem oportet sub tempus nascentis Ecclesiæ Christianos ab Ethnicis Galilæos nuncupari convitii causâ, non quia legem Christi Domini, qui Galilæus fuit, amplexi essent, sed alia ex causa, de qua infra, ex n. 19.

14 Nec sacrosancto Salvatoris signo Juliani percit impietas, quod ex labore fustulit, ubi à Constantino Magno colendum fuerat impositum, cuius loco effigies idolorum substituit, ut sic milites etiam Christiani latram eis deferent, dum vexillum id de more venerarentur; quâ, aliisque fallaciis eos inducere ad idololatriam conabatur. Baron. tom. 4. anno 362. vers. Quin eo, Spondan. ibi, vers. Labarum, num. 6. Carrill. ubi sup. Theat. vita hum. tom. 4. verb. Impietas, vers. Julianus. Labarum in Romanorum exercitu dicebatur princeps supremumque signum quod ante Imperatorem selectorum militum cohorte stipatum ferebatur, tantique habitum est, ut ab exercitu adorari consueceret. Calepin. Nebrisensis, Lexic. Calvin. verb. Labarum, de cuius forma Euseb. lib. 1. de vit. Constantini, & lib. II. de ipsius effectibus, ac custodibus agit.

Ibi : Et ore proprio Divinae Maje- statis. judicium.

Hæc jam vivendi spe deposita, in Christum Dominum blasphemum Imperatorem enunciasset narratur, ut videre est apud Card. Baron. ubi proximè, vers. Quod autem, Spondan. eod. anno, n. 13. Menoch. d. cap. 546. n. 5. Petr. Mex. sup. Jacob. de Bie d. tab. 55. vers. Flavius Julianus Carrill. sup. Luc. Dextet. d. anno 364. Theat. vita hum. ubi proximè. Sed & falsorum numinum, que colebat, fraudem detestabatur, à quibus se illusum Julianus decedens querebatur. Baron. & Spondan. ibidem, quorum fallacibus oraculis tantam fidem adhibuit, ut quasi jam hostibus devictis, temere

Ff 3 naves,